

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

אי/שוויון בחינוך: מבט מאקרו והשלכות מעשיות - 37214

תאריך עדכון אחרון 28-08-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ירון גירש

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: yarongir@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ד', 15:30-16:30

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

השוויון נקבע כערך מכונן בעת המודרנית. מערכות החינוך של מדינות דמוקרטיות מבקשות לקדם ערך זה, אך מנהלות בה בעת יחסים מורכבים עם הגדרת המושג והשלכות המדיניות האפשריות שהוא מציע. כיצד תצליח המדינה, כפי שביקש תאר ג'ון דיואי: "להבטיח תנאי חינוך נוחים בהיקף כזה וביעילות כזו, שיבטלו...את תוצאות ההבדלים הכלכליים, וימציאו לכל חלקי העם ציוד שווה לדרך חייהם בעתיד". ואכן, לחינוך תפקיד מרכזי בעיצוב חייהם של יחידים וקבוצות חברתיות. הקורס יתחקה אחר התפתחותו של השוויון בהקשרו החינוכי – הגישות התיאורטיות והמושגים המרכזיים. נבחן את ממדי אי השוויון בישראל, דרכי הביטוי השונים שלו ומקורם, ואת הפתרונות העכשוויים ששחקנים בשדה החינוך מציעים לשיפורו.

מטרות הקורס:

1. היכרות עם התפתחות מושג השוויון ומושגי היסוד הקשורים בו
2. הבנת המימד הערכי התבוע בהכרעות מדיניות ובתכנון מערכות חינוך
3. העמקה במרכיבי אי השוויון במערכת החינוך בישראל

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. שימוש בכלי ניתוח סוציולוגיים לבחינה ביקורתית של מדיניות חינוכית שוויונית
2. פיתוח היכולת להעלות שאלות תיאורטיות על הנעשה בשדה החינוך בישראל
3. שיפור יכולת הבעה בכתב: הצגת רעיונות בצורה מדויקת ובהירה

דרישות נוכחות (%) :

80%

שיטת ההוראה בקורס: הוראה פרונטלית

קריאת טקסטים

תרגילים

סרטונים

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

התפתחות מושג השוויון

שוויון וחירות

התפתחות החינוך בישראל

ביקורת החינוך הבית-ספרי

שוויון ומצוינות

ניסיונות לצמצום אי שוויון וקידום מוביליות

חומר חובה לקריאה:

Nagel, Thomas, (1979). *The Meaning of Equality*, Washington University Law Review, 25: 25-31

האייק, פרידריך, (2001). הדרך לשיעבוד. תרגום: אהרון אמיר. ירושלים: הוצאת שלם. "ביטחון וחופש", עמ' 85-94

רולס, ג'ון, "תיאוריה של צדק", בתוך: מיכאל קרן (עורך). תולדות המחשבה המדינית: מקראה. האוניברסיטה הפתוחה. עמ' 499-505

ז'בוטינסקי, זאב. (1934). רשימות. הוצאת ערי ז'בוטינסקי, הוצאת עמיחי: תל-אביב

לוי, גל, "חינוך", בתוך: רם, אורי וברקוביץ', ניצה (עורכים), (2006). אי/שוויון. באר-שבע: הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

למפרט, חן, (2013). ילדים חסרי ערך. הוצאת מכון מופ"ת. עמ' 57-71, פרק 3

תמיר, יולי, (2019). מי מפחד משוויון? על חינוך וחברה בישראל. ידיעות אחרונות: ספרי חמד

בלנק, כרמל, שבט, יוסי, יעיש, מאיר, (2015). "הסללה בחינוך התיכוני בישראל", בתוך: אבי וייס ודב צ'רניחובסקי (עורכים), דו"ח מצב המדינה: חברה, כלכלה ומדיניות 2015. מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל. עמ' 413-435

קרן רש"י, (2019). דוח הקפיצה החברתית: מתווה קרן רש"י למוביליות חברתית: המלצות מדיניות לאומית

חומר לקריאה נוספת:

אורוול, ג'ורג', (2001). חוות החיות. תרגום: אברהם יבין. עם עובד. פרק ט'

אומה בסכנה: החובה לרפורמה בחינוך: הוועדה הלאומית על המצויינות בחינוך. תרגום, מבוא ואחרית דבר - גדי יאיר 1993

מולכו, אבנר, (2010). חינוך בלי מרכאות: מיתוס השוויון וחזון החברה הטובה. תכלת, 38: 41-60

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 70 %

הרצאה 0 %

השתתפות 10 %

הגשת עבודה 0 %

הגשת תרגילים 20 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: